

Venäjän kielen siirrekirjainnuksen erot

Luettelo liittyy Kielitoimiston ohjepankin ohjeeseen Venäjänkieliset nimet, osoite <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/506>.

Uutistoimitukset välittävät venäläisiä nimiä muillakin kielillä kuin venäjäksi, eikä alkuperäistä venäläisin kirjaimin kirjoitettua nimeä ole aina tarjolla. Asiaa voi auttaa, jos tunnistaa välittävän kielen ja oman kielen kirjainnuksen erot. Seuraavaan taulukkoon on koottu suomen, ruotsin, englannin, ranskan ja venäjän sekä YK:n vuonna 1987 hyväksymän venäjän kielen kansainvälisen latinaistuksen (vastaa ISO:n kansainvälistä kaavaa lukuun ottamatta kirjaimia ш, ю ja я, joita ISO:n standardissa vastaavat š, ū ja â) kirjaimittaiset erot, joista esitetään muutamia esimerkkejä.

Seuraavat kirjaimet ovat näissä kaikissa latinaistuksissa samat: А а = A a; Б б = B b; В в = V v; Д д = D d; З з = Z z; К к = K k; Л л = L l; М м = M m; О о = O o; П п = P p; Р р = R r; Т т = T t; Ф ф = F f; Ы ы = Y y.

venäjä	suomen transkriptio	ruotsin transkriptio	kansainvälinen translitteraatio (YK 1987; GOST 1983 ¹)	englannin transkriptio BGN/PCGN ²	ranskan transkriptio
Г г Гагарин Багирев	G <i>Gagarin</i> <i>Bagirev</i>	G <i>Gagarin</i> <i>Bagirev</i>	G <i>Gagarin</i> <i>Bagirev</i>	G <i>Gagarin</i> <i>Bagirev</i>	G <i>Gagarine</i> GU e:n, и:n, ы:n ja э:n edellä <i>Baguirev</i>
Е е Тургенев Егор Ельцин	E konsonantin jäljessä <i>Turgenev</i> JE sanan alussa ja vokaalin sekä ъ: ja ь:n jäljessä <i>Jegor</i> <i>Jeltsin</i>	IE kirjainyhdistelmien сь, ть ja зь jälkeen (Афанасьев - <i>Afanasiev</i>) E muiden konsonanttien jälkeen <i>Turgenev</i>	E <i>Turgenev</i> <i>Egor</i> <i>Eltsin</i>	E <i>Turgenev</i> YE sanan alussa, vokaalin, й:n, ъ:n tai ь:n jälkeen <i>Yegor</i> <i>Yeltsin</i>	E <i>Tourguenev</i> IE sanan alussa ja ъ:n tai ь:n jälkeen <i>Iegor</i> <i>Ieltsine</i>

1 YK:n kansainvälinen latinaistus perustuu entisen Neuvostoliiton viralliseen kyrillisten kirjainten latinaistukseen GOST 16876-71.

2 BGN = U. S. Board on Geographical Names; PCGN = Permanent Committee on Geographical Names for British Official Use. Tavallisessa lehtitekstissä ъ ja ь jätetään kokonaan merkitsemättä, ё korvataan e:llä ja myös loppu-y voi jäädä pois.

Караев	<i>Karajev</i>	JE muissa asemissa <i>Jegor, Jeltsin, Karajev</i>	<i>Karaev</i>	<i>Karayev</i>	ËE muun vokaalin kuin и:n tai й:n jälkeen <i>Karaïev</i>
Ë ë Москалёв Горбачёв	JO <i>Moskaljov</i> O ч:n, ш:n ja щ:n jäljessä <i>Gorbatšov</i>	IO kirjainten ja kirjainyhdistelmien с, сь, т, ть, з ja зь jälkeen (Аксёнов - <i>Aksionov</i>) O kirjainten ш, ж, ч ja щ jälkeen <i>Gorbatjov</i> JO muissa asemissa <i>Moskaljov</i>	Ë <i>Moskalëv</i> <i>Gorbačëv</i>	Ë <i>Moskalëv</i> YË sanan alussa, vokaalin, й:n, ь:n tai ь:n jälkeen <i>Gorbachëv</i>	IO <i>Moskaliov</i> E joissakin vakiintuneissa poikkeuksissa <i>Gorbatchev</i>
Ж ж Жёлтый	Ž <i>Žoltyi</i>	ZJ <i>Zjoltyj</i>	Ž <i>Žëltyj</i>	ZH <i>Zhëltyy</i>	J <i>Jeltyi</i>
И и Ильминский Ильин	I <i>Ilminski</i> JI sanan sisällä ь:n jäljessä <i>Iljin</i>	I <i>Ilminskij</i> JI (ь ennen и:tä > j) <i>Iljin</i>	I <i>Il'minskij</i> <i>Il'in</i>	I <i>Il'minskiy</i> <i>Il'in</i>	I <i>Ilminski</i> <i>Iline</i> Ï muun vokaalin kuin и:n jälkeen (Михаил - <i>Mikhaïl</i>)
Й й Толстой Майков Российский Йодное Йошкар-Ола	I <i>Tolstoi</i> <i>Maikov</i> J sanan sisällä и:n jäljessä ja sanan alussa <i>Rossijski</i> <i>Jodnoje</i>	J <i>Tolstoj</i> <i>Majkov</i> <i>Rossijskij</i> <i>Jodnoje</i> <i>Josjkar-Ola</i>	J <i>Tolstoj</i> <i>Majkov</i> <i>Rossijskij</i> <i>Jodnoe</i> <i>Joškar-Ola</i>	Y <i>Tolstoy</i> <i>Maykov</i> <i>Rossiyskiy</i> <i>Yodnoye</i> <i>Yoshkar-Ola</i>	Ï <i>Tolstoï</i> <i>Maïkov</i> I sanan alussa ja и:n jäljessä <i>Rossiiski</i> <i>Iodnoe</i> <i>Iochkar-Ola</i>

Кленский	<i>Joškar-Ola;</i> ei merkitä nimen lopussa и:n jäljessä <i>Klenski</i>	<i>Klenskij</i>	<i>Klenskij</i>	<i>Klenskiy</i>	ei merkitä nimen lopussa и:n jäljessä <i>Klenski</i>
Н н Ногин	N <i>Nogin</i>	N <i>Nogin</i>	N <i>Nogin</i>	N <i>Nogin</i>	N (Николай - <i>Nikolai</i>)
Оборни Папанин	<i>Oborin</i> <i>Papanin</i>	<i>Oborin</i> <i>Papani</i>	<i>Oborin</i> <i>Papanin</i>	<i>Oborin</i> <i>Papanin</i>	NE ин- ja ын- loppuisissa sukunimissä <i>Noguine</i> <i>Oborine</i> <i>Papanine</i>
С с Денис Косиков	S <i>Denis</i> <i>Kosikov</i>	S <i>Denis</i> <i>Kosikov</i>	S <i>Denis</i> <i>Kosikov</i>	S <i>Denis</i> <i>Kosikov</i>	S <i>Denis</i> vokaalien välillä SS <i>Kossikov</i>
У у Удугов Путин Руднев	U <i>Udugov</i> <i>Putin</i> <i>Rudnev</i>	U <i>Udugov</i> <i>Putin</i> <i>Rudnev</i>	U <i>Udugov</i> <i>Putin</i> <i>Rudnev</i>	U <i>Udugov</i> <i>Putin</i> <i>Rudnyev</i>	OU <i>Oudougov</i> <i>Poutine</i> <i>Roudnev</i>
Х х Харламов Тихомиров	H <i>Harlamov</i> <i>Tihomirov</i>	CH <i>Charlamov</i> <i>Tichomirov</i>	H <i>Harlamov</i> <i>Tihomirov</i>	KH <i>Kharlamov</i> <i>Tikhomirov</i>	KH <i>Kharlamov</i> <i>Tikhomirov</i>
Ц ц Цветаев	TS <i>Tsvetajev</i>	TS <i>Tsvetajev</i>	C <i>Cvetaev</i>	TS <i>Tsvetayev</i>	TS <i>Tsvetaev</i>
Ч ч Чичагов	TŠ <i>Tšitšagov</i>	TJ <i>Tjitjagov</i>	Č <i>Čičagov</i>	CH <i>Chichagov</i>	TCH <i>Tchitchagov</i>

Чехов	<i>Tšehov</i>	<i>Tjehov</i>	<i>Čehov</i>	<i>Chekhov</i>	<i>Tchekhov</i>
Ш ш Шишов	Š <i>Šišov</i>	SJ <i>Sjisjov</i>	Š <i>Šišov</i>	SH <i>Shishov</i>	CH <i>Chichov</i>
Щ щ Щеглов	ŠTŠ <i>Šišeglov</i>	SJTJ <i>Sjtjeglov</i>	ŠČ <i>Ščeglov</i>	SHCH <i>Shcheglov</i>	CHTCH <i>Chtheglov</i>
Ъ ъ Подъячев	ei merkitä <i>Podjatšev;</i>	ei merkitä <i>Podjatjev</i>	'' <i>Pod''jačev</i>	'' <i>Pod''yachev</i>	ei merkitä <i>Podiatchev</i>
Разъездов	J E:n edellä <i>Razjezdov</i>	<i>Raziezdov</i> (E зь:n jälkeen > IE)	<i>Raz''ezdov</i>	<i>Raz''yezdov</i>	<i>Razezdov</i>
Ъ ъ Гоголь Горький Васильев	ei merkitä <i>Gogol</i> <i>Gorki</i> <i>Vasiljev</i>	J и:n edellä (Ильич - <i>Iljitj</i>) muissa asemissa ei merkitä <i>Gogol</i> <i>Gorkij</i> <i>Vasiljev</i>	' <i>Gogol'</i> <i>Gor'kij</i> <i>Vasil'ev</i>	' <i>Gogol'</i> <i>Gor'kiy</i> <i>Vasil'yev</i>	ei merkitä <i>Gogol</i> <i>Gorki</i> I silloin kun ъ on e:n edellä <i>Vassiliev</i>
Э э Элистов	E <i>Elistov</i>	E <i>Elistov</i>	È <i>Èlistov</i>	E <i>Elistov</i>	E <i>Elistov</i>
Ю ю Горюнов	JU <i>Gorjunov</i>	IU kirjainten ja kirjainyhdistelmien с, сь, т, ть, з, зь jälkeen (Сютин - <i>Siutin</i>) JU muissa asemissa <i>Gorjunov</i>	JU <i>Gorjunov</i>	YU <i>Goryunov</i>	IOU <i>Goriounov</i> OU и:n ja й:n jälkeen (Биюлин - <i>Biouline</i>) ÏOU muun vokaalin kuin и:n ja й:n jälkeen

Я ЯКИМОВ	ЈА <i>Jakimov</i>	ІА kirjainten ja kirjainyhdistelmien с, съ, т, ть, з, зь jälkeen (Татьяна - <i>Tatiana</i>) ЈА muissa asemissa <i>Jakimov</i>	ЈА <i>Jakimov</i>	ҮА <i>Yakimov</i>	ІА Іakimov А и:n ja й:n jälkeen (Майя - <i>Maia</i>) ӀА muiden vokaalien kuin и:n ja й:n jälkeen
ІЯ Лидия Евгения	ІЈА <i>Lidija</i> <i>Jevgenija</i>	ІЈА <i>Lidija</i> <i>Jevgenija</i>	ІЈА <i>Lidija</i> <i>Evgenija</i>	ІҮА <i>Lidiya</i> <i>Yevgeniya</i>	ІА <i>Lidia</i> <i>Evguenia</i>

Taulukko on julkaistu alun perin Sirkka Paikkalan kirjoittamassa Kielikellon (2/2003) artikkelissa *Venäjän kielen siirrekirjainnus*. Taulukkoa on päivitetty ja täydennetty ohjetta varten 2018.

Lähteet:

Kyriillisten kirjainten translitterointi. Slaavilaiset kielet. Standardi SFS 4900. Suomen Standardisoimisliitto SFS 1998-08-17.

Neuvostoliittolaisten henkilönnimien opas. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen julkaisuja 28. Toinen, laajennettu laitos. Vast. toimittaja Martti Kahla. Helsinki 1984.

Svenska skrivregler. Språkrådets skrifter 22, 4. painos. Toimittanut Ola Karlsson. Tukholma 2017.

Vene latinisatsioonide võrdlev tabel. http://www.eki.ee/knab/tab_rula.htm. 11.3.2003.

Transcription du russe en français. Wikipedia. https://fr.wikipedia.org/wiki/Transcription_du_russe_en_fran%C3%A7ais, 20.6.2018

ҮК:n latinaistussuosituksset: <http://eki.ee/wgrs>

List of country names. Submitted by the United Nations Group of Experts on Geographical Names. Eight United Nations Conference on the Standardization of Geographical Names. Berlin, 27 August - 5 September 2002.